

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 මතය

කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලයට අනුබද්ධිත පුරාවිද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනයේ 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති වලින් සමන්විත 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ප්‍රකාශන 1978 අංක 16 දරන විශ්වවිද්‍යාල පනතේ 18 වගන්තිය ප්‍රකාරව පනවා ඇති 1985 අංක 02 දරන පුරාවිද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතන නියමාවලියේ 20 වන වගන්තිය හා විශ්වවිද්‍යාල පනතේ 107 (5) උප වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

ආයතනයේ 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නාවූ මතය වේ.

1.2 මතය සඳහා පදනම

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිතීන් යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, ආයතනය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය ආයතනය ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

ආයතනයේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, ආයතනයේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මකභාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වේතනාන්විත මහභූරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද , අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය ,ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත්වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම් අගයන ලදී.

හැකි තාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ ආයතනයේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ ආයතනයේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, ආයතනය ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවීම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු. 6,373,891 උනන්දුවක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ උනන්දුව රු. 792,586 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු. 5,581,305 ක පිරිහීමක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම පිරිහීමට මෙහෙයුම් ආදායම් වැඩිවීමට වඩා මෙහෙයුම් වියදම් වැඩිවීම හේතු වී තිබුණි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයයන්වල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

(අ) 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂයේ මුළු ආදායම රු.105,750,362 ක් වූ අතර ඊට අනුරූපව ඉකුත් වර්ෂයේ ආදායම රු.95,019,398 ක් වූයෙන් ඉකුත් වර්ෂය හා සැසඳීමේදී මුළු ආදායම රු.10,730,964 ක් හෙවත් සියයට 11.30 කින් වර්ධනයවී තිබුණි. මේ සඳහා මූලික වශයෙන් හේතුවී තිබුණේ රජයේ පුනරාවර්තන ප්‍රදාන ලැබීම් වූ අතර එය රු.89,251,000 ක් විය.

(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ මුළු වියදම රු.112,124,253 ක් වූ අතර 2019 වර්ෂයේදී මුළු වියදම රු.95,811,983 ක් විය. ඒ අනුව මුළු වියදම සමාලෝචිත වර්ෂයේදී 2019 වර්ෂයට සාපේක්ෂව රු.16,312,270 ක් හෙවත් සියයට 17.03 ක වැඩි වීමක් පෙන්නුම් කර තිබුණි. මුළු වියදම් තුළ පෞද්ගලික පඩිනඩි වියදම 2019 වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.21,211,607 කින් වැඩි වීම මුළු වියදම ඉහළ යාමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.3 අනුපාත විශ්ලේෂණය

(අ) යෙදවූ ප්‍රාග්ධනය මත ප්‍රතිලාභය

2019 වර්ෂයේදී යෙදවූ ප්‍රාග්ධනය මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය සියයට (0.14)ක් වූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේදී එය සියයට (1.19)ක් විය. එය 2019 වර්ෂයට සාපේක්ෂව පිරිහීම වැඩි වීමකි.

(ආ) ජංගම අනුපාතය

ජංගම වත්කම්වලට ජංගම වගකීම් අනුපාතය 2:1 ක් ලෙස අවම වශයෙන් පැවතිය යුතු අතර 2020 වර්ෂයේදී ජංගම වත්කම් වලට ජංගම වගකීම් අනුපාතය 2.47:1 ක් වූ අතර 2019 වර්ෂයේදී එම අනුපාතය 3.14:1 ක් විය.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2019 වර්ෂයේදී සිදුකර තිබුණු පුස්තකාල පොත් සමීක්ෂණයට අනුව පොත් 308ක් හා ප්‍රකාශන 535ක් අස්ථානගත වී තිබුණි.	අස්ථානගතවීම් කළමනාකරණ මණ්ඩලය රැස්වීමට ඉදිරිපත් කර ඇත.	අස්ථානගත වූ පොත් හා ප්‍රකාශන නැවත ලබා ගැනීමට ක්‍රියා කිරීමහෝ අදාළ වගකිව යුතු පාර්ශවයන්ට එරෙහිව අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.
(ආ) පුස්තකාලය සංවර්ධනය කිරීම සඳහා පිළියෙලකර තිබුණු වාර්තාවට අනුව දැනට පුස්තකාලය භාවිතා කරන WINISIS කළමනාකරණ පද්ධතිය මඟින් බොහෝ ගැටලු පැන නැගීම හා සීමා සහිත පහසුකම් සහිතවීම නිසා නව පුස්තකාල කළමනාකරණ පද්ධතියක අවශ්‍යතාවය හඳුනාගෙන තිබුණද ඒ සඳහා අවශ්‍ය ඉදිරි ක්‍රියාමාර්ග වාර්තාවේ දිනය දක්වාම සිදුවී නොතිබුණි.	ප්‍රතිපාදන නොමැතිකම හේතුවෙන් පුස්තකාල මෘදුකාංග පද්ධතියක් මිලට ගැනීමට ප්‍රමාද වූ බවත් ක්‍රියාත්මක කිරීමට යෝජිත මෘදුකාංග පද්ධතිය සම්බන්ධව තීරණයක් ගැනීම සඳහා කළමනාකරණ මණ්ඩලයට ඉදිරිපත් කර ඇති බවත් දක්වා ඇත.	මෘදුකාංග පද්ධතිය ප්‍රමාදයකින් තොරව ලබා ගැනීමට ක්‍රියා කළ යුතුය.

3.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2020 වර්ෂයේදී ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම්කර තිබුණු පාඨමාලා සංඛ්‍යාව 07 ක් වූ අතර 2021 වර්ෂයේදී එය පාඨමාලා 05 ක් දක්වා අඩුවී තිබුණි.	රැකියා අවස්ථා අවමවීමත් සිසුන්හට එම පාඨමාලා පිළිබඳව ඇති උනන්දුව අවම වීමත් නිසා සිසුන් ලියාපදිංචිය අඩු වීම මෙම පාඨමාලා 02 බැහැර වීමට හේතුවී ඇත.	පාඨමාලාව සඳහා ශිෂ්‍ය ආකර්ෂණය වැඩිකර ගැනීමට කළමනාකරණයේ අවධානය යොමු කළ යුතුය.
(ආ) 2019 වර්ෂයේ පවත්වන ලද පාඨමාලා වලට අදාළ නිබන්ධන ඇගයීම හා ප්‍රතිඵල නිකුත් කිරීම දක්වා ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධයෙන් සිදුකළ නියැදි පරීක්ෂාවේදී අවස්ථා 18 දී, උපාධි අපේක්ෂකයින් විසින් ආයතනයට ලබාදී තිබුණ නිබන්ධන පළමු හා දෙවන පරීක්ෂකවරුන් වෙත භාරදීම	වාචික පරීක්ෂණයේ නිබන්ධනයේ නිවැරදි කිරීම සඳහා සිසුන් වෙත ලබාදෙන උපදෙස් අනුව නැවත නිවැරදි කිරීම කර නිබන්ධන උපදේශක නිර්දේශ සහිතව ඉදිරිපත් කිරීමට සිසුන් යම් කාලයක් ලබා ගන්නා බැවින්	ප්‍රමාදයකින් තොරව ප්‍රතිඵල නිකුත් කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

සඳහා දින 61 සිට දින 111 ක කාලයක් ද, නිබන්ධන පරීක්ෂා කිරීම සඳහා දින 104 සිට දින 296 ක කාලයක් ගතවූ අවස්ථා 13 ක් ද පැවතුණි. එසේම නිබන්ධන පරීක්ෂා කිරීමෙන් පසුව වාචික පරීක්ෂණ පැවැත්වීමට සහ ප්‍රතිඵල සඳහා සනාථන සභාවේ අනුමැතිය ලබා ගැනීමට දින 194 සිට දින 273 දක්වා කාලයක් ගතවූ අවස්ථා 10 ක් පැවතීම හේතුවෙන් ප්‍රතිඵල නිකුත් කිරීමට ප්‍රමාද වී තිබුණි.

අදාළ ප්‍රමාදය සිදුවී ඇති බව දන්වා සිටිමි. එමෙන්ම වාචික පරීක්ෂණයේ අවසන් ප්‍රතිඵල ප්‍රථමයෙන් අධ්‍යයන මණ්ඩලයේ අනුමැතියට සහ කළමනාකරණ මණ්ඩලය වෙත සහ සනාථන මණ්ඩලය වෙත යොමු කළ යුතු වේ. අධ්‍යයන මණ්ඩලයේ අනුමැතිය හා නිර්දේශය ලබා ගැනීමට අවම වශයෙන් මාස 02ක කාලයක් ද, කළමනාකරණ මණ්ඩලයේ අනුමැතිය හා නිර්දේශය සඳහා මාස 02 ක කාලයක්ද සනාථන සභාව වෙත යොමු කිරීමට අවම වශයෙන් මාස 2 ක් පමණ කාලයක් ගතවන බැවින් එම ප්‍රමාදය සිදුවේ. එබැවින් ඉදිරියේදී මෙම ප්‍රමාදයන් අවම කිරීම උදෙසා කටයුතු කරන බව දන්වා සිටිමි.